

Päätöksien vaikutusten ennakoarvioinnin ohjeistus

Kunnanhallitus 30.09.2024 § 173
117/00.01.02/2024

Kuntaliitto on jo vuonna 2011 antanut suosituksen kunnille suosituksen päätösten ennakoarvioinnin käyttöönottoon. Vaikutusten ennakoarvioinnin tarkoituksena on lisätä luottamushenkilöiden tietoisuutta päätöksenteon vaikutuksista kunnallisessa päätöksenteossa. Päätöksenteon läpinäkyvyys ja avoimuus edellyttävät, että päätösten vaikutuksia arvioidaan ja tarvittaessa tuodaan esiin myös vaihtoehtoja päätöksenteolle. Vähin vaatimus on, että päätösesityksen vaikutukset arvioidaan, jos vaihtoehtoisia päätösesityksiä ei ole mahdollista tehdä.

Kuntaliitto on julkaissut ohjeistuksen ennakoarvioinnin sisällöstä ja liitteenä oleva ohjeistus on laadittu sen mukaisin periaattein.

Suosituksessa esitetään, että

1. Kun päätösesitysten vaikutuksia arvioidaan ennalta, päättäjien tulee tarkastella useita erilaisia vaikutuksia samanaikaisesti ja kokonaisvaltaisesti. Päätöksiä valmisteltaessa ja tehtäessä tulee ottaa huomioon, miten ne vaikuttavat kuntalaisiin, ympäristöön, organisaatioon ja henkilöstöön sekä talouteen.
2. Päätösesitysten vaikutusta tulee arvioida sekä lyhyellä että pitkällä aikajänteellä päätöksestä riippuen. Vaikutuksia voidaan arvioida esimerkiksi budjettivuoden, valtuustokauden tai sen ylittävällä aikajänteellä.
3. Kuntaliitto suosittelee, että päätösesityksissä ja tavoitteita asetettaessa esitetään vaihtoehtoja ja valmistelijan esityksen rinnalle nostetaan ainakin nollavaihtoehto, jossa on kuvattu, mitä tapahtuu, jos asialle ei tehdä mitään. Vähin vaatimus on se, että tehdyn päätösesityksen vaikutukset arvioidaan, jos vaihtoehtoisia päätösesityksiä ei ole mahdollista tehdä.
4. Kunnan on tarpeen linjata itselleen, mitkä päätökset vaativat ennakoarviointia ja keskittyä arvioimaan vain niitä päätöksiä ja tavoitteita, joilla on merkittäviä vaikutuksia. Kunta voi tehdä listan siitä, millaiset asiat on tarpeen ottaa ennakoarvioinnin kohteeksi.

Vaikutuksen ennakoarvioinnilla pyritään varmistamaan, että päätöksellä saavutetaan ne tavoitteet, joihin sillä pyritään. Lapsivaikutusten arviointi on myös yhtenä kriteerinä nk. hyvinvointikertoimen laskemisessa.

Esittelijä kunnanjohtaja Rauno Peltola

Kunnanjohtajan päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan ohjeistuksen päätösten vaikutusten ennakoarvioinnista.

Kunnanhallituksen päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Täytäntöönpano Lautakuntien esittelijät ja valmistelijat